ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.10.2020
COM(2020) 658 final

Σύσταση για

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της απόφασης του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1998 για συναλλαγματικά ζητήματα σχετικά με το φράγκο CFA και το φράγκο Κομορών (98/683/ΕΚ)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης**

Το 2019, η Γαλλία και τα κράτη της Δυτικοαφρικανικής Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (UEMOA) ξεκίνησαν συζήτηση σχετικά με τη μεταρρύθμιση της συνεργασίας τους για συναλλαγματικά ζητήματα. Επί του παρόντος, η συνεργασία τους βασίζεται σε συμφωνία συνεργασίας, της 4ης Δεκεμβρίου 1973, και σε σχετική σύμβαση εγγύησης, που υπεγράφη το 1973 και τροποποιήθηκε το 2005 και το 2014. Σκοπός της μεταρρύθμισης αυτής είναι να συμβάλει στον εκσυγχρονισμό της UEMOA και να διευκολύνει την προοδευτική επέκτασή της και σε άλλα κράτη της Οικονομικής Κοινότητας των Δυτικοαφρικανικών Κρατών (CEDEAO).

Οι συζητήσεις μεταξύ της Γαλλίας και των κρατών της UEMOA σχετικά με την υφιστάμενη συνεργασία τους οδήγησαν σε κοινή πρόταση για τη μεταρρύθμιση της λειτουργίας της UEMOA. Η μεταρρύθμιση βασίζεται σε τέσσερις άξονες. Πρώτον, αλλαγή της ονομασίας του φράγκου CFA σε «ECO» κάποια στιγμή το 2020. Ο δεύτερος στόχος είναι να καταργηθεί η υποχρέωση των κρατών της UEMOA να συγκεντρώνουν τα συναλλαγματικά διαθέσιμα σε λογαριασμό του γαλλικού δημόσιου ταμείου· Τρίτον, αφορά την αποχώρηση της Γαλλίας από τα όργανα λήψης αποφάσεων των αρχών της UEMOA. Τέταρτον, πραγματοποιείται παράλληλη δημιουργία διαλόγου μεταξύ των αντίστοιχων αρχών και καθιέρωση μηχανισμών εποπτείας των κινδύνων.

Για να καταστεί η μεταρρύθμιση αυτή συγκεκριμένη, η Γαλλία υπέγραψε, στις 22 Δεκεμβρίου 2019, νέα συμφωνία συνεργασίας με τους εταίρους της UEMOA, η οποία πρόκειται να αντικαταστήσει την υφιστάμενη συμφωνία της 4ης Δεκεμβρίου 1973, μόλις τεθεί σε ισχύ. Η νέα αυτή συμφωνία θα συνοδεύεται από σύμβαση εγγύησης, που θα συναφθεί με την Κεντρική Τράπεζα των Κρατών της Δυτικής Αφρικής (BCEAO). Σημειώνεται ότι η μεταρρύθμιση δεν επηρεάζει τα βασικά χαρακτηριστικά της υφιστάμενης συνεργασίας για συναλλαγματικά ζητήματα μεταξύ της Γαλλίας και των κρατών της UEMOA. Συγκεκριμένα, αφορά τη διατήρηση της μετατρεψιμότητας μεταξύ του ευρώ και του φράγκου CFA, με σταθερή ισοτιμία, η οποία υποστηρίζεται από απεριόριστη και άνευ όρων εγγύηση από τον προϋπολογισμό της Γαλλίας.

Η υφιστάμενη και η μελλοντική συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Γαλλίας και των κρατών της UEMOA δεν μπορούν να εξεταστούν χωριστά από το δίκαιο της Ένωσης. Από τότε που καθιερώθηκε το ευρώ, η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για νομισματικά και συναλλαγματικά θέματα για τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ. Η Γαλλία είναι κράτος μέλος με νόμισμα το ευρώ από την 1η Ιανουαρίου 1999. Σύμφωνα με το άρθρο 2 της ΣΛΕΕ, όταν οι Συνθήκες απονέμουν στην Ένωση αποκλειστική αρμοδιότητα σε συγκεκριμένο τομέα, μόνον η Ένωση δύναται να νομοθετεί και να εκδίδει νομικά δεσμευτικές πράξεις. Τα κράτη μέλη έχουν την εν λόγω δυνατότητα μόνον εάν εξουσιοδοτούνται προς τούτο από την Ένωση. Σύμφωνα με το άρθρο 109 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε τη Γαλλία, με την απόφασή του της 23ης Νοεμβρίου 1998 (98/683/ΕΚ), να συνεχίσει την εφαρμογή των ισχυουσών συμφωνιών για συναλλαγματικά ζητήματα, τις οποίες έχει συνάψει με την UEMOA, την CEMAC και τις Κομόρες. μετά την αντικατάσταση του γαλλικού φράγκο από το ευρώ. Παρότι επετράπη στη Γαλλία να συνεχίσει την εφαρμογή των ισχυουσών συμφωνιών της, η Γαλλία δεν εξουσιοδοτήθηκε να αντικαθιστά τις εν λόγω συμφωνίες με νέες. Αυτό ισχύει ακόμη και αν το κύριο αντικείμενο και το νομικό καθεστώς που διέπει τη συνεργασία για συναλλαγματικά

ζητήματα μεταξύ της Γαλλίας και των εταίρων της UEMOA, της CEMAC και των Κομορών θα ήταν παρόμοιο, δηλαδή θα διασφάλιζε τη μετατρεψιμότητα μεταξύ των νομισμάτων των εν λόγω οντοτήτων και του ευρώ, η οποία υποστηρίζεται από εγγύηση του προϋπολογισμού του γαλλικού κράτους.

Προκειμένου να διασφαλιστεί συμβατότητα με την αποκλειστική αρμοδιότητα βάσει του δικαίου της Ένωσης και να παρασχεθεί ασφάλεια δικαίου, είναι αναγκαίο να τροποποιηθεί η απόφαση του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1998. Με τον τρόπο αυτό θα εξουσιοδοτηθεί η Γαλλία να συνάψει νέα συμφωνία συνεργασίας, η οποία θα αντικαταστήσει την υφιστάμενη συμφωνία της 4ης Δεκεμβρίου 1973. Θα εξασφαλιστεί επίσης ότι η Γαλλική Δημοκρατία θα μπορέσει να συνάψει νέες συμφωνίες με άλλους Αφρικανούς εταίρους, οι οποίες θα αντικαταστήσουν τις υφιστάμενες συμφωνίες. Επιπλέον, θα πρέπει να επικαιροποιηθούν διάφορες άλλες διατάξεις της εν λόγω απόφασης του Συμβουλίου που διέπουν το καθεστώς ενημέρωσης και έγκρισης, ώστε να επεκταθεί η εφαρμογή τους σε τυχόν νέες συμφωνίες με την UEMOA ή άλλους εταίρους, οι οποίες θα αντικαταστήσουν τις υφιστάμενες συμφωνίες.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Οι συμφωνίες αυτές δεν είναι πιθανόν να επηρεάσουν σημαντικά την άσκηση ενιαίας νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ. Η εγγύηση της μετατρεψιμότητας του φράγκου CFA και του φράγκου των Κομορών βασίζεται σε δημοσιονομική δέσμευση της Γαλλικής Δημοκρατίας. Παρότι το γεγονός αυτό συνεπάγεται δημοσιονομικό κίνδυνο για τη Γαλλία, σε περίπτωση που η UEMOA ενεργοποιήσει την εγγύηση, θεωρείται ότι δεν είναι πιθανόν να επηρεάσει σημαντικά τη δημοσιονομική θέση της Γαλλίας.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση για την έκδοση της παρούσας σύστασης είναι το άρθρο 219 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 109 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας). Το δεύτερο χρησιμοποιήθηκε ως βάση για την έκδοση της απόφασης του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1998, για συναλλαγματικά ζητήματα σχετικά με το φράγκο CFA και το φράγκο Κομορών (98/683/ΕΚ). Το άρθρο 219 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ προβλέπει ότι το Συμβούλιο, ύστερα από σύσταση της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με την ΕΚΤ, καθορίζει τη μεθόδευση των διαπραγματεύσεων και της σύναψης συμφωνιών για συναλλαγματικά θέματα με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Η αρχή της επικουρικότητας δεν εφαρμόζεται, δεδομένου ότι το ζήτημα αυτό εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης για νομισματικά και συναλλαγματικά θέματα.

- **Αναλογικότητα**

Στόχος της προτεινόμενης σύστασης για απόφαση του Συμβουλίου είναι να εξουσιοδοτηθεί η Γαλλία να συνάψει νέα συμφωνία συνεργασίας, η οποία αντικαθιστά την υφιστάμενη συμφωνία της 4ης Δεκεμβρίου 1973 με την UEMOA. Σκοπός της είναι επίσης να εξασφαλιστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία θα μπορέσει να συνάψει νέες συμφωνίες με άλλους Αφρικανούς εταίρους, οι οποίες θα αντικαταστήσουν τις υφιστάμενες συμφωνίες. Επιπλέον, επικαιροποιούνται διάφορες άλλες διατάξεις της εν λόγω απόφασης του Συμβουλίου που διέπουν το καθεστώς ενημέρωσης και έγκρισης, ώστε να επεκταθεί η εφαρμογή τους σε τυχόν νέες συμφωνίες με την UEMOA ή άλλους εταίρους, οι οποίες θα αντικαταστήσουν τις

υφιστάμενες συμφωνίες. Προς τούτο, η σύσταση προβλέπει στοχευμένες τροποποιήσεις που διασφαλίζουν την εν λόγω εξουσιοδότηση για τη Γαλλία, οι οποίες δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του προαναφερόμενου στόχου.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Όταν χρειάζεται να διεξαχθούν διαπραγματεύσεις που αφορούν συμφωνίες για νομισματικά ή συναλλαγματικά θέματα, το άρθρο 219 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ προβλέπει τη χρήση σύστασης της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, για να καθοριστεί η κατάλληλη μεθόδευση των διαπραγματεύσεων και της σύναψης των συμφωνιών αυτών.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Η σύσταση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο περιλαμβάνει δύο άρθρα.

Το πρώτο άρθρο προβλέπει τις τροποποιήσεις του τίτλου και των άρθρων 3, 4 και 5 της απόφασης του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1998.

Η τροποποίηση του τίτλου και του άρθρου 3 της εν λόγω απόφασης αντικατοπτρίζει την πιθανή εξέλιξη της μετονομασίας του φράγκου CFA και του φράγκου των Κομορών μελλοντικά. Ως εκ τούτου, οι αναφορές στο φράγκο CFA αντικαθίστανται από τον γενικό όρο νόμισμα των αντίστοιχων νομισματικών ενώσεων. Το ίδιο ισχύει και για το φράγκο των Κομορών, με γενική αναφορά στο νόμισμα των Κομορών.

Με τις τροποποιήσεις των άρθρων 4 και 5 της εν λόγω απόφασης εξουσιοδοτείται η Γαλλία να αντικαταστήσει τις υφιστάμενες συμφωνίες της με την UEMOA, την CEMAC και τις Κομόρες με νέες συμφωνίες για συναλλαγματικά ζητήματα, και κάθε νέα συμφωνία υπόκειται στους ίδιους κανόνες όσον αφορά τη συμμετοχή των αρμόδιων οργάνων της Ένωσης όπως οι υφιστάμενες, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια του εφαρμοστέου καθεστώτος ενημέρωσης και έγκρισης, που καθορίστηκε από το Συμβούλιο το 1998.

Το δεύτερο άρθρο διασφαλίζει ότι η απόφαση που απευθύνεται στη Γαλλία θα εφαρμοστεί από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης του Συμβουλίου στη Γαλλική Δημοκρατία.

Σύσταση για

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της απόφασης του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1998 για συναλλαγματικά ζητήματα σχετικά με το φράγκο CFA και το φράγκο Κομορών (98/683/ΕΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 219 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας([1]),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για νομισματικά και συναλλαγματικά θέματα στα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ. Όταν οι Συνθήκες απονέμουν στην Ένωση αποκλειστική αρμοδιότητα σε συγκεκριμένο τομέα, μόνον η Ένωση δύναται να νομοθετεί και να εκδίδει νομικά δεσμευτικές πράξεις, ενώ τα κράτη μέλη έχουν την εν λόγω δυνατότητα μόνον εάν εξουσιοδοτούνται προς τούτο από την Ένωση.

(2) Σύμφωνα με το άρθρο 219 παράγραφος 3 της Συνθήκης, το Συμβούλιο πρόκειται να καθορίζει την κατάλληλη μεθόδευση των διαπραγματεύσεων και της σύναψης συμφωνιών για νομισματικά ή συναλλαγματικά θέματα.

(3) Πριν από την εισαγωγή του ευρώ, η Γαλλία είχε συνάψει με την UEMOA (Union économique et monétaire ouest-africaine), την CEMAC (Communauté économique et monétaire de l'Afrique Centrale) και τις Κομόρες διάφορες συμφωνίες, που αποσκοπούσαν στη διασφάλιση της μετατρεψιμότητας σε γαλλικά φράγκα, με σταθερή ισοτιμία([2]), του φράγκου CFA και του φράγκου Κομορών. Μετά την αντικατάσταση του γαλλικού φράγκου από το ευρώ, την 1η Ιανουαρίου 1999, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε τη Γαλλία να συνεχίσει τις εν λόγω υφιστάμενες συμφωνίες (στο εξής: ισχύουσες συμφωνίες) για συναλλαγματικά ζητήματα, τις οποίες είχε συνάψει με την UEMOA, την CEMAC και τις Κομόρες σύμφωνα με το

[1] […], ΕΕ C XX/XX της Η.Μ.Ε.

[2] Convention de coopération monétaire du 23 novembre 1972 entre les États membres de la Banque des États de l'Afrique centrale (BEAC) et la République française, όπως τροποποιήθηκε· Convention de compte d'opérations du 13 mars 1973 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le Président du Conseil de l'administration de la Banque des États de l'Afrique Centrale, όπως τροποποιήθηκε· Accord de coopération du 4 décembre 1973 entre la République française et les Républiques membres de l'union monétaire ouest-africaine, όπως τροποποιήθηκε· Convention de compte d'opérations du 4 décembre 1973 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le Président du conseil des ministres de l'Union monétaire ouest-africaine, όπως τροποποιήθηκε· Accord de coopération monétaire du 23 novembre 1979 entre la République française et la République fédérale islamique des Comores, όπως τροποποιήθηκε· Convention de compte d'opérations du 23 novembre 1979 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le ministre des Finances, de l'Économie et du Plan de la République fédérale des Comores, όπως τροποποιήθηκε.

πλαίσιο που καθορίζεται στην απόφαση του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1998 (98/683/ΕΚ) (στο εξής: απόφαση του Συμβουλίου) ([3]).

(4) Σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 της απόφασης 98/683/ΕΚ, η Γαλλία δύναται να διαπραγματεύεται και να επιφέρει τροποποιήσεις στις υφιστάμενες συμφωνίες, οι οποίες είτε διατηρούν είτε μεταβάλλουν τη φύση ή το πεδίο εφαρμογής των υφιστάμενων συμφωνιών.

(5) Η Γαλλία και τα κράτη της UEMOA έχουν κινήσει τη διαδικασία αντικατάστασης της υφιστάμενης συμφωνίας τους, της 4ης Δεκεμβρίου 1973, με νέα συμφωνία συνεργασίας για συναλλαγματικά ζητήματα. Η συμφωνία αυτή υπεγράφη στις 21 Δεκεμβρίου 2019. Συνοδεύεται από νέα σύμβαση εγγύησης, που θα συναφθεί με την Κεντρική Τράπεζα των κρατών της UEMOA. Στις 22 Μαΐου 2020, η γαλλική κυβέρνηση υπέβαλε νομοσχέδιο στην Εθνοσυνέλευση για την επικύρωση της νέας συμφωνίας συνεργασίας.

(6) Η αντικατάσταση των υφιστάμενων συμφωνιών για συναλλαγματικά ζητήματα μεταξύ της Γαλλίας, της UEMOA, της CEMAC και των Κομορών, όπως προτίθενται να επιτύχουν επί του παρόντος η Γαλλία και η UEMOA, δεν καλύπτεται από τα άρθρα 4 και 5 της απόφασης 98/683/ΕΚ. Αυτό ισχύει ακόμη και αν η φύση και το πεδίο εφαρμογής αυτών των νέων συμφωνιών συνεργασίας δεν μεταβάλλονται, και συγκεκριμένα προκειμένου να διασφαλιστεί η μετατρεψιμότητα μεταξύ του ευρώ και των νομισμάτων της UEMOA, της CEMAC και των Κομορών, με σταθερή ισοτιμία, που υποστηρίζεται από δημοσιονομική δέσμευση της Γαλλίας.

(7) Η Γαλλία θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί να αντικαταστήσει τις ισχύουσες συμφωνίες με την UEMOA, την CEMAC και τις Κομόρες. Σύμφωνα με την απόφαση 98/683/ΕΚ του Συμβουλίου, οι διάφορες υφιστάμενες διαδικασίες θα πρέπει να εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται, αναλόγως αν η αντικατάσταση επηρεάζει ή όχι τη φύση ή το πεδίο εφαρμογής των εν λόγω συμφωνιών. Και στις δύο περιπτώσεις, θα είναι αναγκαία η συμμετοχή των αρμόδιων οργάνων της Ένωσης, σύμφωνα με το υφιστάμενο καθεστώς ανταλλαγής πληροφοριών και έγκρισης, κατά περίπτωση, πριν από την αντικατάσταση των συμφωνιών από μεταγενέστερες συμφωνίες.

(8) Επομένως, η απόφαση 98/683/ΕΚ θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η απόφαση 98/683/ΕΚ τροποποιείται ως εξής:

1) Ο τίτλος αντικαθίσταται από τον τίτλο «Απόφαση του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1998, για συναλλαγματικά ζητήματα σχετικά με τα νομίσματα της UEMOA, της CEMAC και των Κομορών (98/683/ΕΚ)»·

2) Τα άρθρα 3, 4 και 5 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«*Άρθρο 3*

Οι αρμόδιες γαλλικές αρχές ενημερώνουν τακτικά την Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή σχετικά με την

[3] ΕΕ L 320 της 28.11.1998, σ. 58-59.

εφαρμογή των συμφωνιών. Οι γαλλικές αρχές ενημερώνουν την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή πριν προβούν σε αλλαγές ισοτιμίας μεταξύ του ευρώ και των νομισμάτων της UEMOA, της CEMAC ή των Κομορών.

Άρθρο 4

Η Γαλλία δύναται να διαπραγματεύεται και να επιφέρει τροποποιήσεις στις ισχύουσες συμφωνίες, ή να τις αντικαθιστά, στον βαθμό που η φύση ή το πεδίο εφαρμογής των συμφωνιών δεν μεταβάλλεται. Ενημερώνει εκ των προτέρων σχετικά την Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή.

Άρθρο 5

Η Γαλλία υποβάλλει στην Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή κάθε σχέδιο για αλλαγή της φύσης ή του πεδίου εφαρμογής αυτών των συμφωνιών, είτε μέσω τροποποίησης είτε μέσω αντικατάστασης. Για την εφαρμογή των σχεδίων αυτών απαιτείται η έγκριση του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει βάσει σύστασης της Επιτροπής και κατόπιν διαβούλευσης με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.».

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Γαλλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος